

Harju maakonnas Kuusalu vallas Kolgaküla külas Suurkõrve kinnistu eraldistel 7, 10, 13, 15, 18 ja 19 aegjärkse raie ning eraldisel 20 sanitaarraie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes Aktsiaselts Miskort (10246423) volitatud esindaja Tõnis Sarapuu poolt 21.01.2025 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lg 1 p 2, § 6 lg 2 p 22 ja lg 4, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 8¹, metsaseaduse (MS) § 41 lg 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lg 1 ja § 15 p 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”, otsustab **Keskkonnaamet**:

1.1 Jätta algatamata Harju maakonnas Kuusalu vallas Kolgaküla külas Suurkõrve kinnistu (registriosa nr 3401902, katastritunnus 42301:002:0014) eraldistel 7, 10, 13, 15, 18 ja 19 aegjärkse raie ning eraldisel 20 sanitaarraie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2 Täiendavad keskkonnameetmed lisaks õigusaktidest tulenevatele nõuetele ei ole vajalikud.

1.3 Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1 Aktsiaselts Miskort (10246423) volitatud esindaja Tõnis Sarapuu esitas 21.01.2025 Keskkonnaametile metsateatised Suurkõrve kinnistu eraldistel 7, 10, 13, 15, 18 ja 19 aegjärkse raie tegemiseks ning eraldisel 20 sanitaarraie tegemiseks. Raied on kavandatud kokku 7,07 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 785 tm. Metsateatised on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris (metsaregister) nr-te 50001101330, 50001101331, 50001101332, 50001101336, 50001101340, 50001101342 ja 50001101345 all.

Kavandatav raieala paikneb Natura 2000 võrgustikku kuuluvatel Lahemaa looduslal ja Lahemaa linnualal ning Vabariigi Valitsuse 19.02.2015 määrusega nr 18 „Lahemaa rahvuspargi kaitse-eeskiri” (edaspidi kaitse-eeskiri) kaitse alla võetud Lahemaa rahvuspargi Lahemaa piiranguvööndis.

2.2 Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lg 1 p 2, § 6 lg 2 p 22, § 6¹ lg 3, § 7 p 4, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 4, MS § 41 lg 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lg 1 ja § 15 p 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust (KeHJS § 6 lg 2 p 22, § 11 lg 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lg 2 p 22, § 11 lg 4).

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lg 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1 Kavandatav tegevus

3.1.1 Tegevuse iseloom ja maht

Suurkõrve kinnistu eraldistel 7, 10, 13, 15, 18 ja 19 kavandatakse aegjärgset raiet kokku 5,49 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 770 tm. Aegjärgne raie on turberaie uuendusraie (MS § 28 lg 4 p 1, § 30 lg 1), mida tehakse, et võimaldada metsa uuendamist või uuenemist (MS § 28 lg 6). Aegjärgse raie korral raiutakse uuendamisele kuuluvas metsas puid hajali üle raielangi kahe või enama raiejärguna (MS 30 lg 2).

Looduskaitse seaduse (LKS) § 14 lg 6 sätestab, et kaitstaval loodusobjektidel tuleb valik- ja turberaie tegemisel arvestada sama seaduse lisas sätestatud tingimustega, kui kaitse-eeskirja ei sätesta teisiti. LKS lisa „Valik- ja turberaie tingimused kaitstava loodusobjekti ning ranna ja kalda piiranguvööndis” p 2 kohaselt ei tohi 45–64% algtäiusega puistu esimese rinde täiust aegjärgse raie I järguga viia madalamale kui 30% ja 44% ja väiksema algtäiusega puistu täiust võib viia nulli. Suurkõrve kinnistu eraldistel 7, 10, 13, 15 ja 19 puistute esimese rinde täius on kehtivate metsa inventeerimisandmete (registreeritud 21.01.2025, edaspidi *inventeerimisandmed*) kohaselt 60–63%, seega ei tohi antud juhul puistute esimese rinde raiejärgne täius langeda alla 30%. Suurkõrve kinnistu eraldise 18 täius on inventeerimisandmete kohaselt 44%, seega on lubatud ühe raiejärguga aegjärgne raie ehk täiust võib viia nulli.

MME § 5 lg 6 sätestab, et turberaie viimase raiejärgu võib teha, kui raielangil kasvab MME § 15 alusel sobivaks tunnistatud liigi järelkasvu elujõulisi vähemalt 0,5 m kõrgusi puid vähemalt 1500 tk/ha. Suurkõrve kinnistu inventeerimisandmete kohaselt on eraldisel 18 kuuse järelkasvu taimi 1540 tk/ha ja kaski 660 tk/ha. Seega on alal olemas turberaie viimase raiejärgu teostamiseks vajalik järelkasv.

Kaitse-eeskirja § 22 lg 2 kohaselt tuleb raiete tegemisel säilitada koosluse looduslik tasakaal ning liigiline ja vanuseline mitmekesisus. Koosluse liikide ja vanuse mitmekesisuse säilitamise nõue on vajalik, et tagada metsa jätkusuutlik ja mitmekesine areng, kus on esindatud võimalikult paljud liigid. Liigirikkuse säilitamise seisukohalt on määrav eelkõige säilikpuude, sealhulgas surnud puidu maht. Üldise liigirikkuse seisukohast on oluline jämedamõõtmeliste säilikpuude rohkus, mida ei koristata ja mis jäävad metsa alatiseks. Optimaalne säilikpuude kogus koosluse liikide ja vanuse mitmekesisuse säilitamiseks uuendusraiel (sh turberaiel, milleks on ka aegjärgne raie) on 20 tm/ha. Seetõttu tuleb eraldise 18 aegjärksel raiel säilitada säilikipuid vähemalt 20 tm/ha s.o 12 tm.

Suurkõrvekinnistu eraldisel 20 kavandatakse sanitaarraiet 1,58 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 15 tm. Sanitaarraie eesmärgiks on metsa hooldamine. Sanitaarraiet tehakse hooldusraiena metsa sanitaarse seisundi parandamiseks ja ohuallikat mittekujutavate surevate või surnud puude puidu kasutamise võimaldamiseks, kui see ei ohusta elustiku mitmekesisust

(MS § 28 lg 4 p 2, lg 7 p 3). Sanitaarraiega on lubatud raiuda puid, mis vastavad MME¹ §-s 7 toodud tunnustele. Sanitaarraie käigus ei tohi puistu täius langeda alla 30% (MME § 6 lg 3).

3.1.2 Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Suurkõrve kinnistu asub Harju maakonnas Kuusalu vallas. Kavandatav raieala jääb alale, kus kehtib Loksa Vallavolikogu poolt 27.01.2000 kehtestatud Loksa valla üldplaneering² (üldplaneeringu kehtestamise ajal asus kinnistu Loksa vallas), millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3 Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatavate raiete käigus taastumatu loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud MME §-s 19 sätestatuga.

3.1.4 Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5 Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6 Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7 Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietööl on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8 Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2 Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1 Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Suurkõrve kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, kinnistu asub hajaasustuspäikonnas.

¹ Keskkonnaministri 27.12.2006 nr 88 määruse nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

² Kättesaadav: <https://www.kuusalu.ee/kehtivad-uldplaneeringud>

Kavandatava raieala mõjualas (milleks on kuni 30 m)³ on 10.02.2025 registreeritud harvendusraied sama kinnistu eraldistel 1, 5 ja 6 (kokku 1,39 ha, hinnangulise raie mahuga 80 tm) ja aegjärgne raie sama kinnistu eraldisel 3 (0,73 ha, hinnangulise raie mahuga 90 tm) .

Raietega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2 Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Raieala asub mustika, jänese kapsa-mustika ja karusambla-mustika kasvukohatüüpides. Kavandatud raiealal kasvavad küpse metsa arengukassi kuuluvad puistud. Eraldiste 7, 10 ja 19 enamuspoolsus on mänd ja eraldiste 13, 15, 18 ja 20 enamuspoolsus on kuusk.

3.2.3 Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatavatest raietest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raied läbi viiakse. Raielangiga piirnevatel aladel ei esine häiringuid, mis võiksid mõjutada keskkonna vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse metsamaastikus, ala ei paikne veekogude rannal või kaldal ega märgalal ning alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Lahemaa rahvuspark kuulub Natura 2000 võrgustikku kuuluvate Lahemaa loodusala ja Lahemaa linnuala koosseisu. Lahemaa piiranguvööndi kaitse-eesmärk on pärandkultuurimaastiku, sealhulgas pärandmaastiku, asustusstruktuuri, taluarhitektuuri, miljööväärtuste, ajaloolis-kultuurilise väärtusega hoonete ning loodusdirektiivi⁴ elupaigatüüpide, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse (kaitse-eeskirja § 18 lg 2). Tingimused metsa majandamisele piiranguvööndis on sätestatud kaitse-eeskirja §-s 22.

Kavandatav raiealal on Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) andmetel registreeritud vääriselupaik (VEP) nr 110080 (registrikood VEP110080).

Kultuuriväärtuseid raiealal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4 Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud MS §-s 35.

³ Runnel, K. 2021. RMK rakendusuuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine”.

https://media.rmk.ee/files/Rakendusuuring_Metsafragmentid_lopparuanne_R1.pdf

⁴ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ, looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20070101&from=EN>

3.3 Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatava sanitaarraie ja aegjärgse raie keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatavate raiete mõju keskkonnaelementidele:

Kaitse-eeskirja järgi on puidu kokku- ja väljavedu keelatud külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab (kaitse-eeskirja § 22 lg 3). Pinnast ei kahjustata, kui puidu kokku- ja väljavedu tehakse külmunud pinnaselt või külmumata pinnaselt kaitseala valitseja nõusolekul, kui pinnas seda võimaldab.

Vesi – raiealal ja selle läheduses ei asu veekogusid, seega veekogusid ei mõjutata.

Välisõhk ja kliima – kavandatavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksikud raied eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus – raied on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele (sh kooskõlas kaitse-eeskirjaga, sh kaitse-eeskirja § 22 lg 1 p-s 1 sätestatud lubatava turberaielangi suurusega), aegjärgset raiet tehakse, võimaldamaks puistu uuenemist vana metsa turbe all. Eraldistel 7, 10, 13, 15, 19 ja 20 puistu esimene rinne säilib (lagedat ala ei teki) ja eraldisel 18 esimene rinne eemaldatakse, kuid arvestades, et raieala pindala on väike (0,56 ha), puistu täius on juba praegu madal, alale jäetakse säilikipuid ehk elustiku mitmekesisuse tagamiseks vajalikke puid või nende säilinud püstiseisvaid osi 20 tm/ha ning ala on juba uuenenud, siis ei mõjuta raie eelduslikult oluliselt maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele – raieid on Suurkõrve kinnistul (koos registreeritud raietega) kavandatud kokku 9,19 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 955 tm, raietööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liikluskooormus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raiete teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatavad raied on ühekordse lühiajalise mõjuga, kestusega umbes üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1 Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Raied on kavandatud Lahemaa looduslal ja Lahemaa linnualal. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” (edaspidi korraldus nr 615) lisa 1 p 1 alap-s 24 ja p 2 alap-s 167.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Lahemaa loodusala ja Lahemaa linnuala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lg 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lg 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist.

Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁵ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga.

LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu ehk eespool viidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁶ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega, vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Kavandatava aegjärgse raie teostamisel säilib puistu esimene rinne (ei teki lagedat ala) eraldistel 7, 10, 13, 15, 19 ja 20. Aegjärgse raiega viiakse puistu täiuseni 30%, võimaldamaks puistu looduslikku uuenemist vana metsa turbe all. Sanitaarraiega eemaldatakse hukkunud ja vigastatud puud, mis paratamatult puistust lähiajal välja langevad. Eraldisel 18 esimene rinne eemaldatakse 0,56 ha suurusel alal, kuid puistu on juba praegu hõre, alale jäetakse säilikuuid 20 tm/ha ning ala on juba uuenenud.

Kuna valdaval osal raiealast esimene rinne säilib, siis vana metsa osakaal piirkonnas ei lange oluliselt, ei toimu olulist piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Seega, metsamaastik ei killustu ja maastikuilme ei muutu oluliselt.

Kavandataval raiealal ei ole Lahemaa loodusala kaitse-eesmärgiks olevaid loodusdirektiivi metsaelupaigatüüpe, kuid raieala 30 m mõjualas on registreeritud Lahemaa loodusala kaitse-eesmärgiks olevatest loodusdirektiivi I lisas nimetatud elupaigatüüpidest *9080 (soostuvad ja soo-lehtmetsad; edaspidi ka *metsaelupaik*), *9010 (vanad loodushammastad) ja *91D0 (siirdesoo- ja rabametsad). Kuivõrd raieid ei tehta metsaelupaikades ning kavandatavate raiete käigus valdavas osas puistute ülarinne säilib, siis ei saa piirnevatel aladel esinevate elupaigatüüpide pindala väheneda, samuti ei halvene elupaikade kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur.

Lisaks on raieala mõjualas (milleks loetakse kuni 30 m) registreeritud niiduelupaik *6270 (liigirikkad aruniidud lubjavesel mullal), mille kaitsmine on üks Lahemaa loodusala kaitse-eesmärkidest. Elupaiga *6270 puhul on tegemist poolloodusliku kooslusega. Tõenäoliselt tekib vajadus metsamaterjali kokkuveol ületada elupaika, kuid olemasolevaid radu kasutades ja külmunud pinnase puhul (kaitse-eeskirja § 22 lg 3) selline tegevus elupaika ei kahjusta.

Kokkuveoteede asukohta ei ole määratud, kuid kinnistul on olemas eelmistest raietest pärinevad kokkuveoteed ja kinnistut läbib pinnasteetee.

Kuna kavandatava raieala 30 m mõjualas ja raiealal ei asu lisaks eespool käsitletutele muid Lahemaa loodusala ja Lahemaa linnuala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe ega liikide elupaiku, siis kavandatav raietegevus nende alade kaitse-eesmärke ei

⁵Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätted (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

⁶ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxsa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

kahjusta. Kavandatav raie ei mõjuta ebasoodsalt Lahemaa linnuala ja Lahemaa loodusala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Sanitaarraie ja aegjärgne on kavandatud siseriiklikult kaitse alla võetud Lahemaa rahvuspargi Lahemaa piiranguvööndis. Mõju rahvuspargi kaitse-eesmärkidele, mis kattuvad Lahemaa linnuala ja Lahemaa loodusala kaitse eesmärkidega, on käsitletud p-s 3.3.1.2 (kaitse-eeskirja § 1 lg 1 p 2 kohaselt kuulub metsa- ja niiduelupaikade kaitse ka Lahemaa rahvuspargi kaitse-eesmärkide hulka).

Alal ja selle 30 m mõjualas ei esine muid Lahemaa rahvuspargi kaitse-eesmärgiks olevaid väärtuseid, mida raie mõjutaks.

Eraldistel 15, 18 ja 20 kavandataval raiealal on registreeritud VEP nr 110080. VEP-ide kaitse ei ole nimetatud Lahemaa rahvuspargi kaitse-eesmärkide loetelus. VEPi tüübiks on märgalade kuusikud ja kuusesegametsad. VEP on registreeritud 25.08.2001. Alal on järgneval perioodil tehtud raieid. Metsaelupaikade inventuuri käigus 19.10.2022 on inventeerija tuvastanud, et alal on raiejäljed, mistõttu ala ei vasta vääriselupaiga näitajatele. Keskkonnaministri 04.01.2007 määruse nr 2 „Vääriselupaiga klassifikaator, valiku juhend, kaitse korraldamine ning vääriselupaiga kaitseks lepingu sõlmimine ja kasutusõiguse tasu arvutamise täpsustatud alused“ (edaspidi *VEPi määrus*) § 26¹ kohaselt on vaid avalik-õigusliku isiku omandis oleva maa omanik kohustatud korraldama VEPi kaitset Eesti looduse infosüsteemis esitatud suuniste kohaselt ning vaid avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja riigimetsas asuvas Eesti looduse infosüsteemi kantud VEPis on keelatud raie. VEPi nr 110080 kaitseks ei ole sõlmitud VEPi määruse § 27 kohast notariaalset lepingut.

Alal registreeritud muid kaitstavaid loodusobjekte.

3.3.2 Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Kavandatavatel aegjärgsetel raietel, sanitaarraiel ja harvendusraietel Suurkõrve kinnistu eraldistel 1, 3, 5, 6, 7, 10, 13, 15, 18, 19 ja 20 ei ole olulist kumulatiivset mõju, sest valdava osa raiete puhul puistute ülarinne säilib ja raieala liigendavad eraldised, millel raiet ei kavandata ning ala läbib kõrgepingeliin.

Teadaolevalt ei kavandata raiealal ega selle lähiümbruses muid tegevusi, millega raiete mõju võiks kumuleeruda.

Raied on kooskõlas üldplaneeringuga, kaitse-eeskirjaga, LKS-ga, MS-ga ning muude õigusaktidega, seega eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3 Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Vastavalt kaitse-eeskirja § 22 lg-le 3 on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja (kaitse-eeskirja § 4 kohaselt Keskkonnaamet) võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab.

MME § 7 kohaselt võib sanitaarraie korras raiuda:

- 1) surnud puid;
- 2) väliselt nähtava tüvemädanikuga ja tüvemädaniku tekitajate viljakehaga puid;

- 3) puid, millel on juurepessu kahjustusega seotud tugev vaiguvool;
- 4) tüvekahjuritest asustatud puid;
- 5) puid, millel enam kui pool võra on pöördumatult kahjustatud, ja kuiva ladvaga puid;
- 6) puid, millel on põlenud juurekaela piirkond ja selle ümbruses paiknev metsakõdu;
- 7) kuuski, mille koor on puiduni kahjustatud vähemalt 10% ulatuses tüve ümbermõõdust ja teiste liikide puid, mille koor on kahjustatud vähemalt 30% ulatuses tüve ümbermõõdust;
- 8) tormiheidet, tormimurdu ja tormi vaalitud puid ning lumemurdu ja lume vaalitud puid.

Metsateatisel märgitud sanitaarraie hinnangulise mahu täitumisel tuleb raie jätkamiseks esitada uus sanitaarraie metsateatis. Lisaks ei tohi sanitaarraie tegemisel kavandataval raicalal puistu täius langeda alla 30% (MME § 6 lg 3).

Lähtuvalt LKS § 14 lg-st 6 ja LKS lisast „Valik- ja turberaie tingimused kaitstava loodusobjekti ning ranna ja kalda piiranguvööndis” ei tohi eraldistel 7, 10, 13, 15 ja 19 kavandataval raicalal puistu esimese rinde täiust aegjärgse raie I järguga viia madalamale kui 30%.

Eraldisel 18 jätta langile säilikipuid või nende püstiseisvaid osi kogumahuga vähemalt 20 tm/ha ehk 12 tm. Säilikipuid ei koristata ja need jäävad metsa alatiseks (vt p 3.1.1).

Säilitada olemasolev järelkasv, seejuures eraldisel 18 peab raie järgselt olema säilinud elujõuline järelkasv vähemalt sellises ulatuses, mis on eelduseks turberaie viimase järgu tegemiseks (MME § 15 alusel sobivaks tunnistatud liigi järelkasvu elujõulisi vähemalt 0,5 m kõrgusi puid vähemalt 1500 tk/ha).

Raiete tegemisel tuleb säilitada koosluse looduslik tasakaal ning liigiline ja vanuseline mitmekesisus (kaitse-eeskirja § 22 lg 2). Soovitav on olemasolul säilitada osa surnuid ja surevaid puid, jalalseisvaid puutüükaid, lamapuitu, õõnsuste, lõhede või lennuavadega ning väga suure rinnasdiameetriga (üle 40 cm) või ebatavalise kasvuga puid. Sellised elemendid metsas võimaldavad leida elu- ja toitumispaiku erinevatele linnu-, putuka- ja seeneliikidele, suurendades seega ka liigilist ja vanuselist mitmekesisust.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4 Eelhinnangu järelendus

Kavandatavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Ebasoodsad mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Lahemaa loodusala ja Lahemaa linnuala, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariiolukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariiolukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Eelhindamise otsus on koos metsateatise otsusega metsaregistris ning avalikustatakse väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Külli Rahu
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond